

**Робоча освітня програма з предмета «Іноземна мова
(англійська)»**

Розроблена на основі навчальної програми з предмета «Іноземна мова (англійська)» 10-11 класів (рівень стандарту) загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407.

Робоча освітня програма є логічним продовженням навчальних курсів основної школи і викладається таким чином:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	З них: лабораторних, практичних робіт	Контрольні роботи
1 курс				
1.	Корективний курс	6		
2.	Я, моя родина, мої друзі	6		
3.	Спорт і дозвілля	6		
4.	Харчування	8		
5.	Природа і погода	8		
6.	Живопис	4		
7.	Наука і технічний прогрес	4		
8.	Україна	10		
9.	Країни виучуваної мови. Велика Британія. США.	14		
10.	Освіта в Україні та за кордоном.	6		
11.	Робота і професії.	6		
2 курс				
12.	Я і моє оточення	4		
13.	Харчування	8		
14.	Мистецтво	8		
15.	Молодь і молодіжна культура	8		
16.	Наука і технічний прогрес	6		
17.	Природа і довкілля	12		
18.	Країни виучуваної мови	6		
19.	Життя у технікумі	6		
20.	Робота і професії	6		
	Усього годин:	142		

Пояснювальна записка

Цілі навчання у старшій школі

Навчання іноземної мови у старшій школі здійснюється на базовому загальноосвітньому та поглибленому профільному рівнях відповідно до визначеного навчального плану та спеціальних навчальних програм.

Базовий загальноосвітній рівень передбачає оволодіння учнями іншомовним досвідом, який забезпечує сформованість у них іншомовної комунікативної компетентності на рівні незалежного користувача.

Мета навчання у профільних класах полягає у формуванні в учнів іншомовної комунікативної компетентності у межах сфер і тем, окреслених навчальною програмою для кожного профілю. Профільне навчання відбувається відповідно до цілей та змісту обраних учнями курсів за вибором і передбачає поглиблене та професійно зорієнтоване оволодіння мовою.

Навчання іноземної мови у профільній школі не розглядається як автономний процес, а відбувається відповідно до навчального та іншомовного досвіду, набутого учнями в початковій та основній школі, з урахуванням вікових можливостей та комунікативних потреб старшокласників.

Завдання іноземних мов у реалізації цілей навчання у старшій школі

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на основі взаємопов'язаного оволодіння іноземною мовою і культурою народу, що нею спілкується. Такий підхід зумовлює формування готовності учнів до іншомовної міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 11-го класу учні загальноосвітнього навчального закладу, які вивчають першу іноземну мову, досягають рівня B1, учні спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови – рівня B2, а ті, хто оволодіває другою іноземною мовою, – рівня A2+. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов..

Функції іноземних мов у реалізації цілей навчання

У процесі навчання іншомовного спілкування комплексно реалізуються освітня, виховна і розвивальна функції.

Освітня функція спрямована на:

- усвідомлення учнями значення іноземної мови для життя у мультилінгвальному та полікультурному світовому просторі;
- оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни виучуваної мови;
- залучення учнів до діалогу культур (рідної та іншомовної);

- розуміння власних індивідуальних особливостей як психофізіологічних засад для оволодіння іноземною мовою;
- усвідомлення значень мовних явищ, іншої системи понять, за допомогою якої сприймається дійсність;
- формування вміння використовувати в разі потреби різноманітні стратегії для задоволення власних іншомовних комунікативних намірів (працювати з підручником, словником, довідковою літературою, мультимедійними засобами тощо).
Виховна функція сприяє:
- формуванню в учнів позитивного ставлення до іноземної мови як засобу спілкування, поваги до народу, носія цієї мови, толерантного ставлення до його культури, звичаїв і способу життя;
- розвитку культури спілкування, прийнятої в сучасному цивілізованому суспільстві;
- емоційно-ціннісному ставленню до всього, що нас оточує;
- розумінню важливості оволодіння іноземною мовою і потреби користуватися нею як засобом спілкування.
Розвивальна функція сприяє розвитку в учнів:
- мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей;
- готовності брати участь в іншомовному спілкуванні;
- потреби подальшого самовдосконалення у сфері використання іноземної мови;
- здатності переносити знання й уміння у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Компетентнісний потенціал галузі «Іноземні мови»

Провідним засобом реалізації зазначених цілей є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати українознавчий компонент в усіх видах мовленнєвої діяльності; • засобами іноземної мови популяризувати Україну, українську мову, культуру, традиції, критично оцінювати їх. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гордість за Україну, її мову та культуру; • розуміння потреби популяризувати Україну у світі засобами іноземних мов; • усвідомлення того, що, вивчаючи іноземну мову, ми збагачуємо рідну; • готовність до міжкультурного діалогу.
2	Спілкування іноземними мовами	Реалізується через предметні компетентності.
3	Математична компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати комунікативні та навчальні проблеми, застосовуючи логіко-математичний інтелект; • логічно обґрунтовувати висловлену думку; • використовувати математичні методи (графіки, схеми) для виконання комунікативних завдань. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних і навчальних проблем.

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> описувати іноземною мовою природні явища, технології, аналізувати та оцінювати їх роль у життєдіяльності людини. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> інтерес до природи та почуття відповідальності за її збереження; розуміння глобальності екологічних проблем і прагнення долучитися до їх розв'язання за допомогою іноземної мови. за допомогою іноземної мови.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> вивчати іноземну мову з використанням спеціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж; створювати інформаційні об'єкти іноземними мовами; спілкуватися іноземною мовою з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ); застосовувати ІКТ для пошуку, обробки, аналізу та підготовки інформації відповідно до поставлених завдань. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> готовність дотримуватись авторських прав та мережевого етикету.
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначати комунікативні потреби та цілі під час вивчення іноземної мови; використовувати ефективні навчальні стратегії для вивчення мови відповідно до власного стилю навчання; самостійно працювати з підручником, шукати нову інформацію з різних джерел та критично оцінювати її; організувати свій час і навчальний простір; оцінювати власні навчальні досягнення. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> сміливість у спілкуванні іноземною мовою; подолання власних мовних бар'єрів; відповідальність за результати навчально-пізнавальної діяльності; наполегливість; внутрішня мотивація та впевненість в успіху.
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ініціювати усну, писемну, зокрема онлайн взаємодію іноземною мовою для розв'язання конкретної життєвої проблеми; генерувати нові ідеї, переконувати в їх доцільності та об'єднувати однодумців задля втілення цих ідей у життя; презентувати себе і створювати тексти (усно і письмово) іноземною мовою, які сприятимуть майбутній кар'єрі. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> дотримання етичної поведінки під час розв'язання життєвих проблем; комунікабельність та ініціативність; ставлення до викликів як до нових можливостей; відкритість до інновацій; креативність.

8	Соціальна та громадянська компетентності	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● формулювати власну позицію; ● співпрацювати з іншими для досягнення визначеного результату, спілкуючись іноземною мовою; ● розв'язувати конфлікти у комунікативних ситуаціях; ● переконувати, аргументувати, досягати взаєморозуміння/компромісу у ситуаціях міжкультурного спілкування; ● переконувати засобами іноземної мови у важливості дотримання прав людини; ● критично оцінювати інформацію з різних іншомовних джерел. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● толерантність у спілкуванні з іншими; ● проактивність в утвердженні демократичних цінностей; ● усвідомлення необхідності володіння іноземними мовами для підвищення власного добробуту;
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● висловлювати іноземною мовою власні почуття, переживання і судження щодо творів мистецтва; ● порівнювати та оцінювати мистецькі твори та культурні традиції різних народів. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● усвідомлення цінності культури для людини і суспільства; ● повага до багатства і розмаїття культур.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● розвивати екологічне мислення під час опрацювання тем, текстів, новин, комунікативних ситуацій, аудіо- та відеоматеріалів; ● розробляти, презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля; ● пропагувати здоровий спосіб життя засобами іноземної мови. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● сприймання природи як цілісної системи; ● готовність обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища; ● відповідальне ставлення до власного здоров'я та безпеки

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здорове життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися паралельно засобами усіх навчальних предметів і є метапредметними. Виокремлення в навчальних програмах таких інтегрованих змістових ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях. Інтегровані змістові лінії реалізуються під час вивчення іноземної мови у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням предмета, у загальноосвітніх навчальних закладах, а також під час вивчення другої іноземної мови. Види діяльності та уміння, зазначені у змістових лініях, добираються відповідно до комунікативної потреби, тематики ситуативного спілкування, вікових особливостей та рівня підготовленості учнів.

Інтегровані змістові лінії та орієнтовні способи їх реалізації

Змістова лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток» спрямована на формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- сприймання природи як цілісної системи;

- взаємозв'язок людини з навколишнім середовищем та її залежність від природних ресурсів;
- готовність обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища на рівні свого регіону, держави та на глобальному рівні;
- уміння презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.

Реалізація змістової лінії «Громадянська відповідальність» сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, який розуміє принципи і механізми їх функціонування.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на уміння:

- давати обґрунтовану оцінку особливостям життєдіяльності в демократичному суспільстві, презентувати свою роль у його розвитку;
- висловлювати власну громадянську позицію та свої погляди щодо різноманітних соціальних проблем як у власній країні, так і у світовому просторі;
- дискутувати довкола питань про свою роль і місце у сучасному мультилінгвальному та полікультурному середовищі, обґрунтовуючи власні погляди конкретними прикладами із життя світової спільноти.

Вивчення питань, що належать до змістової лінії «Здоров'я і безпека», виховує учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і створювати безпечне життєве середовище.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- уміння дискутувати довкола питань здоров'я людини;
- усвідомлення впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- дотримання правил дорожнього руху, правил поведінки на воді та в інших місцях.

Змістова лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямована на розвиток кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- уміння обговорювати окремі питання економічної та господарської діяльності, а також своєї ролі у сучасному технологічному середовищі;
- уміння розповідати про перспективи власного професійного вибору;
- готовність до прояву своєї обізнаності та власного ставлення до фінансових можливостей сучасних професій;
- уміння пояснювати особливості ощадливості та грамотного розподілу фінансів/грошей.

Тема	Змістова лінія			
	Екологічна безпека та сталий розвиток	Громадянська відповідальність	Здоров'я і безпека	Підприємливість та фінансова грамотність
Я, моя родина, мої друзі	Дискутує щодо якості та цінності життя.	Обговорює систему цінностей сучасної родини.	Демонструє розуміння основ ефективного спілкування.	Усвідомлює необхідність бути заощадливим та використовувати технології для покращення добробуту родини.
	Пояснює необхідність гуманного ставлення до тварин.	Усвідомлює права людини, важливість толерантного ставлення до поглядів і переконань з урахуванням інтересів і потреб інших.	Усвідомлює різні стилі розв'язання конфліктів, адекватно поводить себе у конфліктних ситуаціях.	Аналізує та оцінює приклади добродійності з власного досвіду.
		Визначає життєві уміння, необхідні для удосконалення характеру.	Аналізує вплив конфліктної поведінки на здоров'я.	
		Демонструє розуміння прав та обов'язків молоді.	Толерантно спілкується з однолітками і дорослими, у разі необхідності виступає у ролі посередника та пропонує цивілізовані шляхи вирішення конфлікту.	
Спорт і дозвілля			Сприймає основні переваги здорового способу життя.	Усвідомлює обмеженість ресурсів родини для задоволення власних потреб.
	Презентує та обґрунтовує власні проекти щодо збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.	Обговорює участь у клубах за інтересами.	Обґрунтовує доцільність вибіркового використання Інтернет ресурсів з огляду на фізичне та психічне здоров'я людини.	Співвідносить власні культурні потреби з можливостями сімейного бюджету.

		Критично оцінює роль медіа у житті громадянської спільноти.	Дає поради щодо техніки безпеки під час масових культурних заходів.	
Харчування	Оцінює переваги органічних продуктів.		Висловлює власні судження щодо значення якісних продуктів харчування для здоров'я людини.	Обґрунтовує корисність раціонального харчування.
	Аналізує та складає харчовий раціон відповідно до енергетичних затрат власного організму.		Висловлює власні судження щодо пріоритетів у харчуванні для нормального розвитку і збереження здоров'я.	Обґрунтовує корисність раціонального харчування і підтверджує це відповідними прикладами.
Природа і погода	Усвідомлює причинно-наслідкові зв'язки у взаємодії людини, суспільства і природи.		Демонструє розуміння впливу екологічних чинників на здоров'я людини.	Демонструє розуміння необхідності використання енергозберігаючих технологій.
	Аргументує необхідність відповідального ставлення до довкілля.			
Живопис. Мистецтво		Висловлює власні почуття та емоції, викликані творами мистецтва.	Дискутує довкола питання впливу мистецтва на емоційний стан людини.	
	Презентує та обґрунтовує мистецькі проекти щодо збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.		Дискутує щодо впливу мистецтва на емоційний стан людини.	Співвідносить можливість відвідування мистецьких заходів із власною фінансовою спроможністю.
Наука і технічний прогрес. Природа і довкілля	Обговорює важливість сучасних засобів комунікації та комп'ютерних технологій для розв'язання екологічних проблем.		Дискутує довкола питання впливу сучасних засобів комунікації та комп'ютерних технологій на здоров'я людини.	Демонструє розуміння ролі сучасних засобів комунікації та комп'ютерних технологій у розвитку грошових відносин.

	Аналізує вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля.		Оцінює позитивні та негативні наслідки певних винаходів для здоров'я людини.	Аналізує та оцінює шляхи фінансування (наприклад, гранти) розвитку науки і техніки.
Подорож	Аналізує переваги та недоліки різних видів та форм туризму з огляду на їх вплив на довкілля.	Демонструє розуміння цінності культурного розмаїття та потреби жити разом у мирі.	Аргументує необхідність дотримання правил безпеки під час подорожі.	Прогнозує обсяг фінансових витрат під час подорожі.
Шкільне життя		Аналізує стосунки з однолітками.	Розуміє важливість принципів рівноправного спілкування.	
		Обговорює та порівнює способи протидії агресії та насиллю у підлітковому середовищі в Україні та в країнах виучуваної мови.	Усвідомлює ризики перебування у деструктивних неформальних групах.	
		Демонструє обізнаність з міжнародними освітніми програмами.	Оцінює та обирає ефективний спосіб підготовки до випускних іспитів з точки зору розумового навантаження.	Обговорює та оцінює фінансові перспективи на майбутнє навчання.
Робота і професії		Оцінює свої здібності та можливості на шляху до мети.	Дискутує навколо важливості емоційного комфорту в майбутній професії.	Обговорює матеріальні критерії та мотиви для вибору професії.
		Усвідомлює важливість «розумних» цілей, які є конкретними, вимірюваними, досяжними, доречними і визначеними у часі).		Обґрунтовує підприємницьку компетентність, керування власним життям та кар'єрою.
	Аналізує власні бажання та потреби у контексті вибору майбутньої професії.	Визначає свої пріоритети та обґрунтовує план дій щодо можливості досягнення успіху у професії.		Оцінює фінансові можливості сучасних професій.

Україна в світі		Усвідомлює роль України у міжнародних організаціях.		Демонструє розуміння важливості благодійної діяльності.
		Висловлює власну громадянську позицію щодо соціальних викликів.		

**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
(Комунікативна компетентність)**

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння	Рівні та дескриптори володіння іноземною мовою на кінець 11-го класу відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання		
		Іноземна мова у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням	Іноземна мова у загальноосвітніх навчальних закладах	Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах
		B2	B1	A2+
Рецептивні	Сприймання на слух	Розуміє основну думку складних за змістом та структурою висловлень на конкретні та абстрактні теми, зокрема на ті, які відповідають обраному профілю, якщо мовлення нормативне. Стежить за поширеним висловленням і складною аргументацією в дискусії за умови, що тема досить знайома, а напрям дискусії позначено чіткими маркерами.	Розуміє основний зміст чіткого нормативного мовлення, зокрема короткі розповіді на знайомі теми, що регулярно зустрічаються у школі, на дозвіллі тощо.	Розуміє достатньо, щоб задовольнити конкретні потреби, за умови чіткого й повільного мовлення.
	Зорове сприймання	Читає з великою мірою незалежності, пристосовуючи стиль і швидкість читання до різних типів текстів та цілей, вибірково використовуючи відповідні довідкові матеріали. Володіє великим активним словниковим запасом, але може мати певні труднощі щодо розуміння рідко вживаних ідіом.	Читає із задовільним рівнем розуміння прості тексти, в яких викладено факти, що стосуються його/її сфери інтересів.	Розуміє короткі прості тексти на знайомі теми конкретного типу, побудовані на основі широковживаного мовного матеріалу, пов'язаного з побутом і навчанням.

Інтеракційні	Усна взаємодія	Спілкується досить вільно і спонтанно, що уможлиблює безпроблемну регулярну взаємодію і тривалі відносини з досвідченими користувачами виучуваної мови. Наголошує на особистій значущості подій та досвіду, чітко пояснює й обґрунтовує власні переконання, наводячи відповідні аргументи.	Використовує широкий діапазон простих мовленнєвих засобів у більшості ситуацій, які виникають під час подорожі чи перебування в країні виучуваної мови. Без підготовки вступає в розмову довкола тем, які стосуються особистих інтересів, або тих, які пов'язані з повсякденним життям (наприклад, сім'я, хобі, навчання, подорож, останні новини тощо).	Спілкується досить легко в реальних та умовних комунікативних ситуаціях, якщо співрозмовник допоможе в разі необхідності. Веде прості повсякденні розмови без надмірних зусиль; ставить запитання і відповідає на них, обмінюється думками та інформацією на близькі/знайомі теми у передбачуваних повсякденних ситуаціях.
	Писемна взаємодія	Повідомляє новини та викладає власну думку у письмовій формі, зіставляючи її з думками інших людей.	Пише особисті листи й записки з запитом або наданням простої актуальної інформації, пояснюючи те, що вважає важливим.	Пише особисті листи й записки, пов'язані зі сферою нагальних потреб.
	Онлайн взаємодія	Співпрацює онлайн у групі задля виконання завдання, висуваючи та аргументуючи пропозиції, запитуючи роз'яснення та залагоджуючи можливі непорозуміння; ефективно пов'язує власні дописи з тими, що передували їм у гілці, якщо модератор допомагає вести дискусію.	Здійснює онлайн обмін інформацією, який потребує простих пояснень на знайомі теми за умови доступу до онлайн інструментів. Розміщує в мережі Інтернет дописи про події, почуття, власний досвід. Коментує дописи інших кореспондентів.	Спілкується онлайн на побутові теми, використовуючи мовні кліше. Розміщує в мережі Інтернет короткі описові дописи про повсякденну діяльність та почуття. Обмінюється простими коментарями з іншими дописувачами.
Продуктивні	Усне продукування	Чітко та докладно описує і презентує широкий спектр тем, які належать до кола інтересів, наводячи додаткові аргументи та відповідні приклади.	Досить вільно описує один із багатьох предметів, що належать до кола його/її інтересів, упорядковуючи свій опис у лінійну послідовність.	Описує або представляє людей, розпорядок дня, смаки та уподобання у вигляді короткого зв'язного висловлення, побудованого з простих фраз та речень.
	Писемне продукування	Пише чіткі детальні тексти на різні теми в межах своєї сфери інтересів, синтезуючи та оцінюючи інформацію з низки джерел.	Пише прості зв'язні тексти на різноманітні знайомі теми у межах своєї сфери інтересів, об'єднуючи низку окремих коротких елементів у лінійну послідовність.	Пише низку простих фраз і речень, з'єднуючи їх сполучниками «та/і/й», «але/проте», «тому, що» та ін..

Очікувана соціолінгвістична відповідність на кінець 11-го класу

Іноземна мова у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням	Іноземна мова у загальноосвітніх навчальних закладах	Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах
B2	B1	A2+
Підтримує відносини з досвідченими користувачами вивчуваної мови, не викликаючи мимоволі сміху чи роздратування та не вимагаючи від співрозмовників поводитися інакше, ніж вони це роблять з іншими досвідченими користувачами.	Виконує широкий спектр мовленнєвих функцій та реагує на них, використовуючи поширені засоби їх вираження в нейтральному реєстрі.	Виконує і реагує на основні мовленнєві функції, такі як запит, надання та обмін інформацією, а також вираження своїх поглядів і ставлень простими засобами.
Належним чином висловлює свої думки у різних ситуаціях, у формулюваннях уникає грубих помилок.	Усвідомлює основні правила ввічливості та діє у відповідності до них.	Спілкується просто, але ефективно, використовуючи загальноновживані вирази та дотримуючись загальноприйнятих норм комунікативної поведінки.
Пристає до свого мовлення, дещо модифікуючи його, до ситуацій, що вимагають використання формального і неформального стилю.	Усвідомлює і звертає увагу на найважливіші відмінності між звичаями, звичками, правилами поведінки, цінностями та ідеалами, характерними для власної спільноти та країни вивчуваної мови.	

Лінгвістична компетенція на кінець 11-го класу

Лінгвістичний діапазон	Іноземна мова у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням	Іноземна мова у загальноосвітніх навчальних закладах	Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах
	B2	B1	A2+
Загальний	Володіє достатнім лінгвістичним діапазоном для того, щоб чітко щось описувати, висловлювати свою точку зору й аргументувати її, використовуючи складні мовні конструкції та відверто не підшуковуючи слова.	Володіє достатнім лінгвістичним діапазоном з достатнім лексичним запасом для висловлювання на такі теми, як сім'я, хобі та інтереси, подорож, останні новини. Обмеженість лексики може спричиняти вагання, нерішучість, повторення, а іноді й труднощі у формулюваннях.	Володіє базовим лінгвістичним діапазоном, який дозволяє вправлятися у повсякденних передбачуваних ситуаціях, хоча зміст висловлення може страждати через хезитаційні паузи для пошуку слів.

Лексичний	Має хороший словниковий запас для своєї сфери діяльності та для більшості загальних тем. Варіює формулювання, щоб уникати частих повторень, але лексичні прогалини все ще спричиняють паузи та зайву багатослівність. Досить систематично вживає слова у правильних словосполученнях у більшості контекстів. Розуміє та використовує спеціальну лексику зі своєї сфери діяльності, втім виявляє труднощі з термінологією, що виходить за її межі.	Має достатній словниковий запас для висловлювання з деякою нерішучістю на більшість повсякденних тем: сім'я, хобі та інтереси, навчання, подорож, останні новини.	Має достатній словниковий запас для ведення типової повсякденної бесіди у знайомих ситуаціях та на знайомі теми.
Граматичний	Демонструє відносно високий рівень граматичного контролю. Не припускається помилок, які призводять до непорозумінь. Добре володіє простими мовними структурами та деякими складними граматичними конструкціями, хоча часто вживає останні з деякими неточностями.	Вживає досить правильно поширені структури в передбачуваних ситуаціях.	Вживає прості структури правильно, але може допускати елементарні помилки. Зазвичай, те, що він/вона хоче сказати, є зрозумілим.
Фонологічний	Загалом використовує належну інтонацію, правильно ставить наголос і чітко артикулює звуки. На якість вимови впливають інші мови, якими він/вона володіє, проте це не заважає розумінню.	Вимова в цілому зрозуміла, інтонація та наголос апроксимовані як на рівні речення, так і на рівні слова.	Вимова в цілому досить зрозуміла, але співрозмовник може час від часу перепитувати.

**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу
(Комунікативна компетентність)**

Навчальна програма є рамковою, а відтак проміжні результати за класах визначають вчителі, орієнтуючись на кінцевий результат.

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень та дескриптори володіння англійською мовою на кінець 11-го класу відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання
			B1
Рецептивні	Сприймання на слух	В цілому	Розуміє основний зміст чіткого нормативного мовлення, зокрема короткі розповіді на знайомі теми, які є типовими для шкільного життя та дозвілля.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Стежить за основним змістом розгорнутої дискусії, якщо мовлення чітке й нормативне.
		Слухання наживо	Розуміє основний зміст простих коротких висловлень на знайомі теми, якщо мовлення чітке й нормативне.
			Розуміє просту презентацію або демонстрацію на знайомі теми, якщо її підкріплено засобами візуальної наочності (наприклад, слайди, роздаткові матеріали), розуміючи пояснення до них.
			Розуміє основний зміст простого висловлення однієї людини (наприклад, гіда на екскурсії), якщо мовлення чітке й відносно повільне.
		Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє просту технічну інформацію, зокрема інструкції до побутових приладів.
			Виконує детальні інструкції.
			Розуміє оголошення в аеропортах, на вокзалах, у літаках, автобусах і потягах, якщо мовлення чітке й нормативне, а сторонній шум мінімальний.
		Слухання радіо та аудіозаписів	Розуміє основний зміст випусків радіоновин і нескладний матеріал на знайомі теми, записаний на аудіоносій, якщо мовлення відносно чітке й повільне.
			Розуміє основний зміст і окремі деталі оповідань або розповідей (наприклад, розповідь про канікули), якщо мовлення чітке й повільне.
Аудіо-візуальне сприймання (телепрограми, фільми, відеозаписи)	Розуміє зміст фільмів, якщо з відеоряду та вчинків героїв можна отримати уявлення про сюжет, а мовлення чітке й просте.		
	Розуміє основний зміст телепрограм на знайомі теми, якщо мовлення відносно повільне й чітке.		

Рецептивні	Зорове сприймання	В цілому	Читає із достатнім рівнем розуміння прості тексти, в яких викладено факти, що стосуються його/її сфери інтересів.
		Читання кореспонденції	Розуміє опис подій, почуттів та побажань в особистих листах, листівках на рівні, що дає змогу регулярно спілкуватися з другом/подругою.
			Розуміє прості особисті листи, листівки, зокрема електронні, та дописи в мережі Інтернет, у яких досить докладно розповідається про події та особистий досвід.
			Розуміє зміст стандартної офіційної кореспонденції та онлайн дописів зі сфери власних інтересів.
		Читання для орієнтування	Знаходить і розуміє релевантну інформацію в матеріалі, пов'язаному з повсякденним життям, такому як листи, брошури, короткі офіційні документи.
			Добирає важливу інформацію на упаковках про приготування їжі та вживання лікарських засобів.
			Визначає, чи стаття, доповідь, огляд відповідають визначеній темі.
			Розуміє важливу інформацію у простих, чітко структурованих рекламних оголошеннях у газетах та журналах, вони не перевантажені аббревіатурами.
		Читання для отримання інформації та аргументування	Виокремлює основний зміст простих статей на знайомі теми.
			Розуміє більшість фактичної інформації на знайомі теми, з якою він/вона ймовірно стикається, якщо має достатньо часу для повторного читання.
			Розуміє основний зміст стислих описів на інформаційних дошках (наприклад, у музейних експозиціях та на виставках).
		Читання інструкцій	Розуміє чіткі, прості інструкції до приладів.
			Розуміє прості інструкції на упаковках (наприклад, інструкції щодо приготування їжі).
			Розуміє більшість коротких інструкцій з техніки безпеки (наприклад, інструкції у громадському транспорті або з використання електроприладів).
		Читання для задоволення	Розуміє докладний опис місць, подій, почуттів і планів у оповіданнях, путівниках і журнальних статтях, зміст яких побудований на часто вживаних у повсякденному спілкуванні мовних засобах.
			Розуміє те, що викладено у щоденнику мандрівника, який здебільшого описує події, що відбуваються під час подорожі, власний досвід і відкриття.
			Розуміє фабулу оповідань, простих новел і коміксів з чіткою сюжетною лінією, регулярно користуючись словником, якщо мовні засоби належать до сфери повсякденного спілкування.

Інтеракційні	Усна взаємодія	В цілому	Використовує широкий діапазон простих мовленнєвих засобів у більшості ситуацій, які виникають під час подорожі чи перебування у країні виучуваної мови. Без підготовки вступає у розмову на теми, що стосуються особистих інтересів або пов'язані з повсякденним життям (наприклад, сім'я, хобі, навчання, подорож, останні новини).
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Розуміє чітко артикульоване мовлення під час звертання до нього/неї у простих повсякденних ситуаціях, хоча іноді змушений просити повторити певні слова та фрази.
			Вступає без підготовки в розмови на знайомі теми.
			Підтримує розмову або дискусію, окремі висловлення в яких іноді незрозумілі.
			Може сам висловити здивування, щастя, сум, цікавість та байдужість та реагує на аналогічні почуття, висловлені співрозмовником.
			Висловлює власні погляди й думки та запитує про погляди й думки співрозмовника, обговорюючи теми, що входять до сфери особистих інтересів.
			Доносить до співрозмовника свої думки й реакції щодо розв'язання певних проблем або практичних питань (наприклад, куди піти, що робити, як організувати захід, прогулянку, похід тощо).
			Ввічливо висловлює власні переконання, думки, згоду й незгоду.
		Цілеспрямована співпраця	Розуміє основний зміст сказаного; коли необхідно, може повторити частину сказаного співрозмовником, щоб пересвідчитись у взаєморозумінні.
			Висловлює свої думки щодо можливого вирішення питання, наводячи короткі аргументи та пояснення.
			Може попросити інших висловитися щодо подальших дій.
		Отримання товарів та послуг	Орієнтується в більшості ситуацій, які можуть виникнути під час подорожі, а саме резервування готелю, заповнення анкети, замовлення страв тощо. Спілкується з відповідними службовцями.
			Орієнтується в типових ситуаціях, або у таких, що незначною мірою виходять за межі стандартних, у магазинах, на пошті, у банках.
			Просить пояснити різницю між двома або кількома аналогічними товарами у магазині, щоб вибрати один із них, у разі необхідності ставить уточнювальні запитання.
		Обмін інформацією	Знаходить і передає просту фактичну інформацію.
			Запитує, як дістатися певного місця, та розуміє детальні пояснення.
Дає пораду щодо простих питань із сфери своєї компетентності.			

Інтеракційні	Писемна взаємодія	В цілому	Пише особисті листи й записки з запитом або наданням простої актуальної інформації, пояснюючи те, що вважає важливим.
		Листування	Пише особисті листи, досить докладно описує власний досвід, почуття та події.
			Пише прості листи та електронні повідомлення фактологічного характеру (наприклад, запитую інформацію, надає чи просить про підтвердження).
			Пише прості заявки з обмеженою кількістю уточнюючих деталей.
		Записки, повідомлення	Пише записки, що передають нагальну інформацію друзям, працівникам сфери обслуговування, вчителям та іншим особам, з якими стикається в повсякденному житті, у доступній формі пояснюючи те, що вважає важливим.
	Записує телефонні повідомлення, що складаються з кількох пунктів, якщо співрозмовник диктує їх чітко, з розумінням ставлячись до його/її рівня володіння мовою.		
	Онлайн взаємодія	В цілому	Здійснює онлайн обмін інформацією, який потребує простих пояснень на знайомі теми за умови доступу до онлайн інструментів. Розміщує в мережі Інтернет дописи про події, почуття, досвід. Коментує дописи інших кореспондентів.
		Онлайн спілкування та дискусія	Ініціює, підтримує та завершує прості онлайн дискусії на знайомі теми, хоча подекуди робить паузи під час спілкування в режимі реального часу.
			Розміщує прості дописи на знайомі теми під час онлайн-дискусій, які стосуються сфери особистих інтересів, за можливості завчасно підготувати текст і використати онлайн інструменти (наприклад, словники) для заповнення прогалів у знанні мови та перевірки правильності написаного.
			Розміщує дописи в мережі Інтернет про особистий досвід, почуття й події та докладно відповідає на коментарі, хоча іноді відчуває труднощі у формулюванні висловлень.
Цілеспрямована онлайн співпраця		Співпрацює онлайн та здійснює обмін, який вимагає простого роз'яснення важливих деталей, зокрема реєструється на навчальний курс, екскурсію, захід, подає заявку на членство.	
	Взаємодіє онлайн з партнером або невеликою групою, яка працює над проектом, за наявності засобів візуалізації (зображення, статистичні дані, графіки), які ілюструють пов'язані з завданням поняття.		
	Виконує інструкції і ставить запитання або просить роз'яснення, щоб виконати спільне завдання онлайн.		

Продуктивні	Усне продукування	В цілому	Досить вільно описує один із багатьох предметів, що належать до кола його/її інтересів, упорядковуючи свій опис у лінійну послідовність.
		Тривалий монолог: опис власного досвіду	Описує, використовуючи прості мовні засоби, різноманітні знайомі предмети, що входять до сфери особистих інтересів.
			Досить вільно продукує у формі лінійної послідовності прості розповіді, історії або описи.
			Докладно розповідає про власний досвід, описує почуття та реакцію.
			Докладно передає зміст книги або фільму і повідомляє про свої ставлення та почуття.
			Описує події (реальні чи уявні), мрії, сподівання, амбіції.
		Тривалий монолог: надання інформації	Подає просту фактологічну інформацію на знайомі теми (наприклад, визначає характер проблеми або розповідає, як дістатися певного місця), якщо може заздалегідь підготуватися.
		Тривалий монолог: обґрунтування власної думки	Висловлює власну думку щодо питань, пов'язаних із повсякденним життям, використовуючи прості вирази.
			Стисло аргументує та пояснює власні думки, плани, дії.
	Схвалює чи не схвалює дії іншої особи та аргументує свою думку.		
	Виступ перед аудиторією	Робить достатньо чітку, коротку, підготовлену презентацію на знайому тему зі сфери своїх інтересів, досить чітко пояснює основні моменти.	
		Відповідає на уточнювальні запитання, але може попросити повторити, якщо темп мовлення був швидким.	
	Писемне продукування	В цілому	Пише прості зв'язні тексти на різноманітні знайомі теми у межах своєї сфери інтересів, поєднуючи низку окремих коротких елементів у лінійну послідовність.
		Творче письмо	Пише прості, детальні повідомлення на низку знайомих тем, що входять до сфери особистих інтересів.
			Розповідає про свій досвід, описує почуття і реакції у формі простого зв'язного тексту.
Описує подію, недавню реальну чи уявну подорож.			
Доповіді		Пише дуже короткі доповіді у стандартному спрощеному форматі, повідомляє поточну фактичну інформацію й аргументує свої дії.	
		Презентує тему у вигляді короткої доповіді чи плакату, використовуючи фотографії та короткі текстові блоки.	
	Пише короткий, простий опис знайомого приладу чи продукту.		

Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів

Ці параметри стосуються лише оцінювання і не слугують основними орієнтирами у навчанні.

Уміння	Клас	
	10	11
Сприймання на слух (Аудіювання)	Обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах)	
	3-4 хв	3-4 хв
Зорове сприймання (Читання)	Обсяг одного тексту у словах (у межах)	
	250-300	300-350
Усна взаємодія (Діалог)	Висловлення кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)	
	8	8
Усне продукування (Монолог)	Обсяг висловлення у реченнях (у межах)	
	10-11	11-12
Писемне продукування (Письмо)	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)	
	100-130	130-150

Англійська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та особистості спортивні події/змагання обладнання для спорту/дозвілля враження від матчу/змагань
Харчування	національна кухня України та країн виучуваної мови смаки, уподобання
Природа і погода	природні катаклізми, їх види та наслідки вплив погоди на здоров'я та настрої
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації комп'ютерні технології
Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	освіта в Україні та за кордоном заклади освіти

Робота і професії	сучасні професії професійні якості та уміння
-------------------	---

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Clause	first conditional for future outcomes of a present action or situation second conditional for hypothetical (counterfactual) current results of a current action or situation
Modality	use(d) to/would + Infinitive for past routines and habits
Verb	comparison of common past forms comparison of common future forms ('going to', 'will', + Infinitive) Present Perfect Continuous for ongoing states and conditions Past Perfect Continuous in a range of common situations

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Мистецтво Молодь і молодіжна культура Наука і технічний прогрес Природа і довкілля Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети в харчуванні заклади громадського харчування
Мистецтво	види та жанри мистецтва фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму / вистави / телепрограми опис картини емоції вплив мистецтва на естетичний розвиток людини
Молодь і молодіжна культура	життя і проблеми молоді молодіжний рух в Україні та у світі
Наука і технічний прогрес	вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля

Природа і довкілля	національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм
Україна в світі	суспільно-політичне життя в країні представницькі місії за кордоном міжнародне співробітництво міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	міжнародні освітні програми випускні іспити
Робота і професії	вибір професії пошук роботи престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adverb	until/when for linking events in the present, past and future
Clause	relative clauses and compound sentences direct and reported speech first, second and third conditional
Verb	sequence of tenses infinitive present/past participle